

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudkyň Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **Starostové a nezávislí, politické hnutí**
sídlem Malostranské náměstí 5, Praha 1
zastoupeného advokátem JUDr. Stanislavem Polčákem
sídlem Řehenice 10, Pyšely

proti
žalovanému: **Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí**
sídlem Kounicova 688/26, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 2. 2018, č. j. UDH-SPR-PS-35/2017-7

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 16h odst. 2 písm. k) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „volební zákon“). Tohoto správního deliktu se měl žalobce dopustit tím, že v rozporu s § 16c odst. 4 volebního zákona

nejpozději 3 dny přede dnem voleb, tj. nejpozději do 00.00 hod. dne 17. 10. 2017, nezveřejnil na internetových stránkách, na kterých mají být zveřejňovány informace o financování volební kampaně, údaje o všech osobách, které ve prospěch obviněného poskytly peněžitý dar nebo bezúplatné plnění. Za tento přestupek byla žalobci uložena jako správní trest pokuta ve výši 55 000 Kč a uložena mu povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Žalovaný provedl dne 17. 10. 2017 krátce po půlnoci kontrolu internetových stránek, jejichž adresu žalobce oznámil jako tu, na které budou zveřejňovány informace o financování volební kampaně, přičemž touto kontrolou zjistil, že žalobce na internetových stránkách zveřejnil nejpozději do 00.00 hod. dne 17. 10. 2017 následující přehled osob, které mu poskytly peněžitý dar nebo nepeněžitě plnění: 74 fyzických osob a 34 právnických osob, které poskytly peněžitý dar; 4 fyzické osoby a 1 právnická osoba, které poskytly bezúplatné plnění. Dne 18. 10. 2017 žalovaný obdržel sdělení volebního koordinátora žalobce, který přílohou zaslal úplný seznam dárců a poskytovatelů, konkrétně se jednalo o údaje o 76 fyzických osobách a 38 právnických osobách, které poskytly peněžitě dary a 318 fyzických osobám a 55 právnických osobách, které poskytly bezúplatné plnění. Na základě učiněných zjištění žalovaný vydal dne 6. 2. 2018 pod č. j. UDH-SPR-PS-35/2017-7 žalobou napadené rozhodnutí, v němž dospěl k závěru, že povinnost zveřejnit údaje o dárcích a poskytovatelích bylo třeba splnit nejpozději na počátku třetího dne přede dnem voleb, tj. v daném případě nejpozději na počátku dne 17. 10. 2017. Žalovaný uvedl, že byla-li by připuštěna možnost splnit uvedenou povinnost poslední den lhůty v obvyklou denní dobu nebo nejpozději do 16 hod. uvedeného dne, jak se toho domáhal žalobce, byla by doba, po kterou má být voličům umožněno seznámit se se způsobem a zdroji financování volební kampaně jednotlivými kandidujícími subjekty a případně tomu přizpůsobit své voličské preference, výrazně zkrácena.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce v podané žalobě zpochybňoval, zda vůbec zákonnou povinnost porušil, když zákonem požadované údaje zveřejnil až v průběhu dne 17. 10. 2017, a tedy údaje nebyly na webových stránkách žalobce umístěny k datu 17. 10. 2017 00.00 hod. Žalobce připomněl, že ve správním řízení setrvale uváděl, že jeho pracovník se domníval, že lhůta ke zveřejnění zákonem požadovaných skutečností uplyne až dnem 17. 10. 2017, nikoli již na počátku tohoto dne. Po upozornění ředitelky hlavní kanceláře žalobce, že žalovaný tuto lhůtu vykládá odlišně, byly ještě týž den všechny požadované údaje zveřejněny a žalobce sám žalovaného informoval a za své domnělé pochybení se omluvil s tím, že vše bylo napraveno.
4. Žalobce pokládal žalovaným učiněný výklad za nelogický, účelový a ve výsledku nesprávný. Upravuje-li volební pravidla volební zákon, je dle žalobce logické, že se uplatní pravidla této zvláštní právní normy, konkrétně § 97a odst. 3 volebního zákona, podle kterého je lhůta určená podle dnů zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu, a to nejpozději do 16.00 hodin. Žalobce v takto počítané lhůtě upravené volebním zákonem svou povinnost splnil.
5. Žalobce namítal, že namísto postupu podle pravidel upravených ve volebním zákonu jako zvláštním právním předpisu (v souladu se zásadou *lex specialis derogat generali*) žalovaný nutí adresáty právních norem, aby pátrali ve zcela nepřehledném právním řádu a hledali normy, podle kterých by měli postupovat. To dle žalobce obzvláště vyniká za situace, kdy jsou uvedené povinnosti založeny zcela novou právní úpravou, u které chybí jakýkoli výklad i metodika žalovaného. Žalobce poukázal na skutečnost, že volební zákon nepochybně spadá do oblasti práva veřejného, a tedy nelze opírat výklad lhůty u dané povinnosti o klasickou civilistickou normu občanského zákoníku (nadto při existenci zvláštního ustanovení § 97a odst. 3 volebního

zákonu). Žalovaný přesto dospěl k závěru, že toto zvláštní ustanovení volebního zákona aplikováno být nemá, a namísto toho nesprávně aplikoval normy občanského zákoníku.

6. Sám žalovaný přitom na své úřední desce zveřejnil informaci o lhůtě až těsně před jejím uplynutím (konkrétně 4 dny před uplynutím) a na svých webových stránkách v části věnované „Často kladeným dotazům“ v rámci odpovědi na otázku č. 34 pouze opsal zákonný text bez uvedení konkrétního data ke splnění uvedené povinnosti. Žalobce tyto skutečnosti žalovanému vytýkal, na což žalovaný (stejně jako na řadu dalších námitek a navržených důkazů) nijak nereagoval. Žalovaný se tak dle názoru žalobce dopustil i řady procesních pochybení, když mj. neprovedl žalobcem navržené důkazy, konkrétně výslechem ředitelky hlavní kanceláře a konkrétního pracovníka, ani nepřistoupil k navrhovanému ověření počtu přístupů na webové stránky žalobce za účelem ověření, nakolik se nezveřejnění požadovaných údajů mohlo negativně dotknout občanů. Žalovaný neprovedl a náležitě nezduvodnil také neprovedení důkazu ověřením majetkových poměrů žalobce (nezohlednění výdajů) a dalších politických stran zastoupených v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky (dále jen „PS PČR“).
7. Ve vztahu k pokutě uložené ve výši 55 000 Kč žalobce namítal její nepřiměřenost a neproporcionálnost. V této souvislosti poukázal na pokutu uloženou ve výši 31 000 Kč vítězi voleb za porušení zákona v souvislosti s vydáním knihy předsedy vítězného hnutí „O čem sním“; tedy sice za jiný přestupek, avšak dle přesvědčení žalobce za provinění významně závažnější a s výrazným dopadem na výsledek voleb; navíc v situaci, kdy vítěz voleb získal ve volbách částku 480 811 300 Kč; oproti tomu žalobce částku 87 815 700 Kč (tedy více než pětinašobně méně). K hodnocení přiměřenosti sankce žalobce navrhl provést k důkazu v žalobě vyjmenovaná rozhodnutí žalovaného (v počtu 29), z nichž podle žalobce plynou pochybnosti ohledně rozhodovací činnosti žalovaného, který ukládá pokuty nepřezkoumatelným způsobem a arbitrárním způsobem nesoucím zřetelné znaky libovůle. Žalobce vyslovil lítost, že se adresátům nové právní úpravy nedostalo dostatečného metodického vedení ze strany žalovaného, který sám řádně nesplnil povinnost předložit ve stanovené lhůtě návrh vlastního rozpočtu.
8. Žalobce proto závěrem navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, popř. aby uloženou pokutu snížil pod dolní hranici zákonné sazby, anebo upustil od potrestání.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě setrval na závěrech, k nimž dospěl v napadeném rozhodnutí, na jehož odůvodnění v podrobnostech odkázal. Domníval se, že § 97a odst. 3 volebního zákona se v souzené věci nepoužije, neboť směřuje na případy, kdy má povinný subjekt učinit určitý úkon vůči správnímu orgánu, což zveřejnění údajů o dárcích na internetových stránkách nepředstavuje. Ustanovení § 97a odst. 3 volebního zákona není dle žalovaného namístě aplikovat ani přiměřeně (analogicky), neboť se jedná o lhůtu počítanou zpětně, a bylo-li by připuštěno zveřejnění údajů o dárcích až do 16.00 hodin třetího dne přede dnem voleb, byla by tato lhůta a možnost voličů seznámit se s těmito údaji výrazně zkrácena. Dle žalovaného lze navíc z jazykového výkladu § 16d odst. 1 volebního zákona dovodit (konkrétně z pasáže „*jsou povinni oznámit Úřadu adresu svých internetových stránek, kde budou zveřejňovány informace o financování volební kampaně*“), že zákonem požadované údaje o dárcích a poskytovatelích plnění by měly kandidující politické strany a politická hnutí na svých internetových stránkách zveřejňovat průběžně a nikoli až ke konci zákonem stanovené lhůty.

10. Žalovaný odmítl námitku žalobce o nedostatečném metodickém vedení, k čemuž doplnil, že žalobce měl možnost přihlásit se do e-mailového notifikačního newsletteru, který žalovaný prezentoval na semináři pro volební manažery konaném dne 29. 6. 2017 v Hradci Králové. Žalobce se patrně uvedeného semináře neúčastnil (přestože účast potvrdil), neboť v prezenční listině přítomných nefiguroval podpis zástupce žalobce; a pokud by i zástupce přítomen byl a pouze se nepodepsal do prezenční listiny, nadále by platilo, že nevyužil nabídnuté možnosti přihlásit se k odběru notifikačního newsletteru.
11. Z hlediska zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, žalovaný nepokládal za nezbytné provádět důkaz svědeckou výpovědí ředitelky hlavní kanceláře a konkrétního odpovědného pracovníka. Jako relevantní nehodnotil ani zjišťování informací o počtu přístupů na internetové stránky žalobce v době, kdy mělo dojít ke spáchání přestupku, stejně jako zjišťování majetkových poměrů jiných subjektů zastoupených v PS PČR.
12. Rovněž odůvodnění výše uložené pokuty žalovaný pokládal za dostatečné. Namítal-li žalobce, že při ukládání sankce mělo být přihlédnuto k jím vynaloženým výdajům, žalovaný konstatoval, že podle výroční zprávy za rok 2017 měl žalobce výdaje ve výši 59 418 600,18 Kč oproti příjmům v celkové výši 69 175 219,44 Kč. Uložená pokuta tak dle žalovaného neměla dopad na další existenci žalobce jako politického hnutí. Za nepřiléhavé žalovaný považoval porovnávání pokuty uložené žalobci s pokutou uloženou politickému hnutí ANO 2011 v jiném řízení za přestupek podle § 16h odst. 1 písm. c) volebního zákona. K namítanému porovnání pokut uložených kandidujícím subjektům za nezveřejnění údajů o dárcích v zákonem stanovené lhůtě přede dnem voleb žalovaný uvedl, že z hlediska určení výše ukládané pokuty byla hlavním kritériem skutečnost, zda se jednalo o subjekt, který ve volbách uspěl či nikoli. Jako irelevantní žalovaný označil také vyjádření žalobce stran údajného porušení povinnosti žalovaným předložit včas návrh vlastního rozpočtu. Závěrem proto žalovaný navrhl podanou žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Replika žalobce

13. Žalobce reagoval na vyjádření žalovaného podáním repliky. Zopakoval, že ani ve vyjádření k žalobě žalovaný nepředestřel přesvědčivou právní argumentaci, proč by se namísto speciální úpravy obsažené ve volebním zákoně měla uplatnit úprava občanskoprávní, v důsledku které byla žalobci uložena drakonická pokuta za jediný den prodlení se splněním zákonné povinnosti. Žalobce setrval na svém hodnocení nepřijatelnosti použití pravidel občanskoprávní úpravy na věc veřejného práva. Za situace, kdy správní orgán namísto lhůty stanovené ve zvláštním právním předpisu z oboru práva veřejného (ve volebním zákoně) aplikuje *per analogiam* úpravu civilistickou, vybočil dle názoru žalobce z kautel ústavněprávního vymezení své činnosti. Žalobce s odkazem na nález Ústavního soudu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 21/04 či rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 9 As 47/2011 připomněl, že aplikovat analogii lze pouze za výjimečných okolností, a to výlučně ve prospěch účastníka řízení.
14. Novátorský přístup vykazuje dle názoru žalobce také vyjádření žalovaného, že by kandidující subjekty měly požadované informace zveřejňovat průběžně, nikoli nárazově až na sklonku zákonem stanovené doby. Žalobce si proto kladl otázku, proč vlastně dotčené ustanovení zákona stanoví termín 3 dnů přede dnem voleb, měla-li by být tato povinnost plněna průběžně. K uvedenému žalobce připojil Harmonogram úkolů a lhůt pro volby do PS PČR konané ve dnech 20. a 21. října 2017, v němž Ministerstvo vnitra z hlediska úpravy lhůt samo zvýraznilo ustanovení § 97a odst. 3 volebního zákona a neuvedlo nic o možné aplikaci občanského zákoníku.

15. K otázce dostatečnosti metodického vedení ze strany žalovaného žalobce setrval na svém stanovisku, že zveřejnění konkrétního data pouhé 4 dny před stanoveným termínem nelze pokládat za dostatečný projev součinnosti, kdy v oněch čtyřech dnech byly zahrnuty také dny víkendu. K účasti na semináři v Hradci Králové žalobce doplnil, že se jej účastnil pověřený pracovník koalice – Š. H., jehož výslech žalobce navrhl pro případ, že se bude soudu ověření přítomnosti tohoto pracovníka na semináři jevit jako důležitá skutečnost. Výslech tohoto svědka, stejně jako ředitelky hlavní kanceláře, ostatně žalobce navrhoval už v podané žalobě. K odebrání newsletteru žalobce doplnil, že jej obdržel, neboť je k němu registrována ředitelka kanceláře, avšak ani jedno z čísel neobsahovalo nic konstruktivního stran určení dané lhůty.
16. Ve vztahu k otázce přiměřenosti uložené sankce a hodnocení příjmů a výdajů žalobce namítal pochybení žalovaného, který ve správním řízení zamítl důkazní návrh žalobce na porovnání majetkových poměrů parlamentních stran, avšak nyní sám danou argumentaci předložil soudu. Žalovaný tak *de facto* přiznal chybný procesní postup v předchozím správním řízení, které nemůže být nahrazeno řízením soudním.
17. K vyjádření žalovaného stran sankce vyslovené za porušení volebního zákona vydáním knihy “*O čem sním*” předsedy vítězného politického hnutí, žalobce zopakoval, že disparita obou uložených pokut zjevně ukazuje na libovůli v rozhodovací praxi žalovaného. Žalobce opětovně poukázal na zásadní rozdíl v jeho majetkových poměrech (jako poslední parlamentní strany) a majetkových poměrech vítězného hnutí a rovněž na skutečnost, že dopad uvedené knihy na výsledek voleb byl mnohonásobně vyšší než jednodenní porušení povinnosti na straně žalobce. Porovnání těchto dopadů však žalovaný vůbec neprovedl. Žalovaný navíc uložil jiným kandidujícím subjektům totožnou sankci za nesplnění vytykané zákonné povinnosti, ačkoli byly v prodlení se splněním zákonné povinnosti v mnohonásobně delším časovém období, zatímco žalobce byl v prodlení nejvýše jeden den, resp. několik hodin.
18. Závěrem žalobce doplnil, že nepochybně důležitost zřízení a fungování žalovaného správního orgánu, a vnímá těžkosti, s nimiž se jako začínající správní úřad potýká. Pokud však v rozhodovací činnosti žalovaného absentují prvky racionality a pokud žalovaný pokutuje běžné fyzické občany za vyjádření názoru ve volební soutěži (viz řízení ve věci žalobce O. F. proti žalovanému, které rovněž projednává krajský soud), je žalobce povinen trvat na posouzení postupu žalobce nezávislým a nestranným soudem.

V. Ústní jednání

19. Při jednání konaném dne 28. 5. 2020 účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních obsažených v již dříve učiněných písemných podáních, přičemž zdůraznili některé vybrané skutečnosti, které pokládali za zásadní.
20. Zástupce žalobce připomněl, že předmětem sporu je v projednávané věci stanovení lhůt ve volebním zákoně. Uvedl, že ve volebním procesu je stanovená povinnost plněna vždy nejpozději do 16.00 hod. daného dne, což je mezi kandidujícími subjekty notorií a což vyplývá rovněž z praxe Ministerstva vnitra. V případě předmětné povinnosti se sice formálně nejednalo o úkon činěný vůči žalovanému, nicméně materiálně tomu tak nepochybně bylo, neboť politické strany mají povinnost webové stránky nahlásit žalovanému a ten také kontroluje jejich obsah. Pokud žalovaný tvrdil opak, pokládal zástupce žalobce toto tvrzení za přepjatý formalismus mající vliv na předvídatelnost práva a transparentnost financování volební kampaně. Sponzorské dary, které politická strana či hnutí obdrží po zveřejnění seznamu, totiž nebudou dle volebního zákona považovány za podporu na volební kampaň, ale za podporu běžné činnosti.

Zástupce žalobce se proto domníval, že jím předestřený výklad je přiměřený pro všechny strany volebního procesu, a to jak pro kandidující subjekty, tak i pro veřejnost.

21. Žalovaný v rámci svého ústního projevu reagoval na vyjádření zástupce žalobce, přičemž uvedl, že při hodnocení posuzované situace musel vážit princip dobré správy a princip transparentnosti volebního procesu, potažmo financování politických stran a volební kampaně. V dané věci převážil princip transparentnosti, a s ohledem na cíle právní úpravy a požadavek vstřícnosti vůči voličům se žalovaný přiklonil k co nejdelší možné zákonné lhůtě, tj. k počátku dne 17. 10. 2017.
22. Ve vztahu k přiměřenosti uložené pokuty zástupce žalobce připomněl, že žalobce se doposud nedopustil žádného porušení povinnosti uložené mu volebním zákonem, a dále nezpochybnil důležitost činnosti žalovaného. Měl ovšem za to, že pokuta byla uložena arbitrárně ve zcela zjevně nepřiměřené výši, kdy odkázal na případ jiné politické strany, které žalovaný uložil pokutu ve shodné výši, ačkoli nezveřejnila seznam podporovatelů ani do dne voleb.
23. Žalovaný v reakci na vyjádření zástupce doplnil, že zveřejnění podporovatelů před volbami je klíčovým momentem celé volební kampaně a zásadní povinností stanovenou ve volebním zákoně. Z toho důvodu žalovaný o výši pokuty uvažil způsobem, jakým učinil.
24. V závěrečném návrhu zástupce žalobce vyzdvihl, že při zveřejňování seznamu postupoval zodpovědně dle své předchozí praxe. Dobu dvou dnů považoval za dostatečnou pro seznámení veřejnosti s dárci, kdy doplnil, že veškeré financování probíhá skrze transparentní účet, který je veřejný po celou dobu fungování strany.
25. Žalovaný ve své závěrečné řeči navrhl zamítnutí podané žaloby.

VI. Posouzení věci krajským soudem

26. Dle § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), krajský soud vycházel při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, přičemž o věci samé rozhodl po provedeném jednání, neboť žalobce vyslovil s rozhodnutím věci bez nařízení jednání svůj nesouhlas. Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná.
27. V posuzované věci je mezi účastníky řízení spor o výklad § 16c odst. 4 volebního zákona, podle kterého *nejpozději 3 dny přede dnem voleb musí být známy všechny osoby, které ve prospěch kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta anebo nezávislého kandidáta uhradily nebo se zavázaly uhradit výdaje na volební kampaň, poskytly peněžitý dar nebo bezúplatné plnění. O těchto osobách se zveřejní na internetových stránkách kandidující politické strany, politického hnutí, koalice nebo nezávislého kandidáta údaje stanovené v § 16b odst. 3.*
28. Žalovaný dospěl v napadeném rozhodnutí k závěru, že pokud se v souzené věci volby do PS PČR uskutečnily ve dnech 20. a 21. října 2017, bylo nutno povinnost zveřejnit všechny osoby dárců a poskytovatelů plnění na internetových stránkách žalobce splnit nejpozději na počátku dne 17. 10. 2017. S tímto právním závěrem se krajský soud ztotožňuje a ve shodě s žalovaným je toho názoru, že nebylo na místě aplikovat § 97a odst. 3 volebního zákona, jehož se v souzené věci dovolával žalobce. Ustanovení § 97a odst. 3 volebního zákona se dle krajského soudu vztahuje a dopadá toliko na ty situace, kdy subjekty činí úkony a obrací se svými podáními na příslušný orgán. Pouze v takových případech platí, že lhůta určená podle dnů je zachována, je-li poslední

den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu nejpozději do 16.00 hodin. Zveřejnění údajů o dárcích a poskytovatelích plnění na internetových stránkách kandidující politické strany či politického hnutí dle § 16c odst. 4 volebního zákona nejpozději 3 dny přede dnem voleb ovšem nelze pojímat jako úkon směřující vůči příslušnému orgánu. V daném případě zde neexistuje konkrétní subjekt, vůči němuž by mělo splnění této povinnosti směřovat, neboť takto stanovená povinnost směřuje obecně vůči veřejnosti – vůči voličům, a lze ji splnit i bez nutnosti poskytnutí součinnosti.

29. Dle krajského soudu je nutno vycházet ze smyslu uvedené právní úpravy, tj. aby nejpozději 3 dny před konáním voleb byly jednak známy osoby dárců a poskytovatelů plnění, a tedy aby byla zajištěna transparentní volební kampaň v době, kdy je tato transparentnost ještě využitelná pro rozhodování voličů; a dále, aby doba, po kterou se voliči mají možnost seznámit se způsobem a zdroji financování volební kampaně (a následkem toho případně přizpůsobit své voličské preference), nebyla nijak krácena, ale aby byla zachována v celé své délce (zde po celé 3 dny).
30. Upravuje-li volební zákon v § 16c odst. 4 povinnost zveřejnit údaje o dárcích a poskytovatelích plnění nejpozději 3 dny přede dnem voleb, je nutno uvedenou povinnost splnit nejpozději na počátku třetího dne (případně kdykoli dříve), aby voličům byly k seznámení s údaji zachovány celé 3 dny. Při výkladu citovaného ustanovení volebního zákona je nutno vycházet z toho, co zákon rozumí dnem. Dnem se nepochybně myslí časový úsek v délce 24 hodin, a vychází-li soud z obecně známých zásad vztahujících se k plynutí času (z nichž vycházejí i procesní úpravy), pregnantně formulovaných v § 601 odst. 1 občanského zákoníku, dle kterého, *nabývá-li se právo nebo vzniká-li povinnost v určitý den, nabude se nebo vznikne počátkem tohoto dne; zaniká-li právo nebo povinnost v určitý den, zanikne koncem tohoto dne*, nelze připustit výklad, že by předmětnou povinnost bylo možné splnit nikoli na počátku, ale v průběhu celého dne 17. 10. 2017, resp. do 16.00 hod. tohoto dne. V daném případě nadto nelze odhlížet od skutečnosti, že se jedná o lhůtu počítanou zpětně, nikoli dopředu. Aby tedy bylo možno dostat požadavku volebního zákona na zveřejnění údajů po dobu celých tří dnů před konáním voleb, vedla by žalobcem požadovaná aplikace § 97a odst. 3 volebního zákona v souzené věci k těm důsledkům, že by uvedenou povinnost bylo nutno splnit již do 16.00 hodin dne 16. 10. 2017.
31. Krajský soud proto na základě výše uvedených důvodů argumentaci žalobce nepřisvědčil. V této souvislosti zároveň doplňuje, že z hlediska posouzení důvodnosti podané žaloby není rozhodné, zda a kdy měl žalovaný konkrétně zveřejnit informaci o uplynutí uvedené lhůty, resp. že tak měl učinit těsně (konkrétně 4 dny) před jejím uplynutím. Z tohoto důvodu proto ani nebylo nezbytné provádět v řízení dokazování úřední deskou žalovaného. Relevanci nemají ani výtky žalobce stran (ne)dostatečnosti metodického vedení a podpory ze strany žalovaného, stejně jako skutečnost, jakým způsobem se žalovaný vyjádřil ke sporné otázce uplynutí dané lhůty v rámci „Často kladených dotazů“ na svých webových stránkách. Krajský soud proto neshledal důvod provádět dokazování žalobcem navrženými důkazy: uvedenou rubrikou webových stránek žalovaného, harmonogramem lhůt a úkolů pro volby do PSP ČR a výslechem svědka k okolnostem účasti zástupce žalobce na semináři konaném dne 29. 6. 2017 v Hradci Králové (včetně přihlášení k odběru e-mailového notifikačního newsletteru); ani e-mailem od ředitelky hlavní kanceláře žalobce a prezenční listiny, jejichž provedení k důkazu navrhl žalovaný. Žalovaný rovněž nepochybil, pokud nepřistoupil k provedení dokazování ověřením počtu přístupů na webové stránky žalobce za účelem zjištění, kolika občanů se tyto chybějící údaje mohly negativně dotknout, a ani krajský soud důvod pro provádění takto navrženého důkazu neshledal. Z pohledu krajského soudu je klíčové, aby veřejnosti byla možnost seznámit se s údaji o dárcích a poskytovatelích plnění reálně zajištěna, tj. aby veřejnost tuto možnost skutečně měla. Je pak okolností nerozhodnou, zda této možnosti občané (voliči) následně využijí či nikoli. K pochybení

žalovaného nedošlo ani v případě neprovedení důkazů výsledkem svědků – ředitelky hlavní kanceláře žalobce a konkrétního odpovědného pracovníka za zveřejnění údajů a důvod provádět tyto důkazy neshledal ani krajský soud. Jak žalovaný správně poukázal v odůvodnění napadeného rozhodnutí, při posuzování odpovědnosti za přešůpek právnícké osoby není zkoumáno zavinění (ať už ve formě úmyslu nebo nedbalosti), neboť odpovědnost právnícké osoby za delikty je koncipována jako odpovědnost objektivní. Žalovaný nadto v uvedené věci nerozporoval tvrzení žalobce, že jeho pochybení nebylo úmyslné. Ani námítky procesní povahy, resp. směřující proti porušení procesních pravidel, tak krajský soud neshledal důvodnými.

32. Uplatnil-li žalobce námítky týkající se uložené pokuty, kterou žalobce pokládal za nepřiměřenou, krajský soud k tomu nejprve připomíná závěry Nejvyššího správního soudu vyplývající z rozsudku ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012 - 36, č. 2671/2012 Sb. NSS, dle kterých: „(..) ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva) správního orgánu, tedy v zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některý z více možných řešení, které zákon dovoluje. Na rozdíl od posuzování otázek zákonosti, jimiž se soud musí při posuzování správní věci k žalobní námítce zabývat, je oblast správní diskrece soudní kontrole prakticky uzavřena. Podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkoumání při hodnocení zákonosti rozhodnutí lze jen potud, překročil-li správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení, vybočil-li z nich nebo volné uvážení zneužil. Není však v pravomoci správního soudu, aby vstoupil do role správního orgánu a položil na místo správního uvážení soudcovské a sám rozhodl, jaká pokuta by měla být uložena“.
33. Pokud žalobce v souvislosti s uloženou pokutou předně poukazoval na výši pokuty 31 000 Kč uložené hnutí ANO 2011 v jiném řízení – konkrétně za spáchání přešůpku podle § 16h odst. 1 písm. c) volebního zákona, neboť publikaci s názvem „O čem sním, když náhodou spím“, která naplňovala znaky volební kampaně, neoznačila informací o zadavateli a zpracovateli, je nutno konstatovat, že výši pokuty uložené hnutí ANO 2011 a žalobci v nyní projednávané věci nelze porovnávat. Jedná se o jiný skutek podřaditelný pod jiné ustanovení volebního zákona, o přešůpek menší závažnosti kvalifikovaný podle § 16h odst. 1 volebního zákona, za který bylo možno uložit pokutu v zákonném rozpětí 10 000 Kč až 100 000 Kč. Naproti tomu v nyní souzené věci byl přešůpek žalobce kvalifikován přísněji podle odst. 2 § 16h volebního zákona, u něhož zákonné rozpětí pro uložení pokuty činí 20 000 Kč až 300 000 Kč. Nic na tom nemůže změnit ani poukaz žalobce na výši příspěvku vyplaceného vítěznému politickému hnutí.
34. Na základě provedeného dokazování (rozhodnutími žalovaného specifikovanými v žalobě, jejichž obsah je oběma účastníkům řízení znám, neboť žalovaný tato rozhodnutí vydal a žalobci byla poskytnuta na základě žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) krajský soud neshledal, že by se žalovaný při ukládání pokuty dopustil vytýkané libovůle a že by postupoval excesivně, nebo že by překročil meze správního uvážení. Na řadu rozhodnutí dopadají závěry vyslovené shora, neboť byla vydána za odlišné přešůpky menší závažnosti kvalifikované podle § 16h odst. 1 volebního zákona, za které je možno uložit pokutu ve výši 10 000 Kč až 100 000 Kč, a které tedy nelze porovnávat s přísněji postižitelným jednáním žalobce kvalifikovaným jako přešůpek dle § 16h odst. 2 volebního zákona. V případě rozhodnutí vydaných za spáchání přešůpku dle § 16h odst. 2 volebního zákona je možno žalobci přisvědčit do té míry, že v případě pokut uložených žalovaným ve shodné výši 55 000 Kč jako v nyní souzené věci by bylo (a to i do budoucna) na místě více - v souladu se zásadou individualizace sankce - zohledňovat individuální rysy jednotlivých případů s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného přešůpku a s přihlédnutím k poměrům konkrétního pachatele. Ani na základě právě uvedeného však krajský soud není oprávněn vstupovat do role správního orgánu a namísto něj rozhodovat, jaké konkrétní pokuty měly být s přihlédnutím k těmto konkrétním případům a jejich odlišnostem (např. v podobě možného neodstranění škodlivého následku) v té které věci uloženy.

35. Pokud žalovaný v souzené věci přihlédl jako k polehčujícím okolnostem, že se jednalo o novou právní úpravu s nemožností ověřit si z ní plynoucí povinnosti v praxi a že žalobce škodlivý následek odstranil, nelze tomuto postupu ničeho vytknout. Racionálními krajský soud shledal také úvahy žalovaného, že uložení pokuty při spodní hranici 20 000 Kč by zvažoval u těch subjektů, které ve volbách neuspěly a které s ohledem na volební výsledek (na rozdíl od žalobce) nedosáhly na příspěvek ze státního rozpočtu, a tedy u nich žalovaný hodnotil společenskou škodlivost jako řadově nižší.
36. Krajský soud neshledal, že by pokuta uložená ve výši 55 000 Kč byla pokutou drakonickou, jak ji označoval žalobce, a že by měla významné negativní dopady na jeho fungování, negativně by ovlivnila majetkové poměry žalobce, nebo že by dokonce ve vztahu k žalobci působila likvidačně. Z výroční zprávy žalobce za rok 2017, provedené k důkazu při ústním jednání, vyplynulo, že žalobce oproti příjmům v celkové výši 69 175 219,44 Kč vynaložil výdaje ve výši 59 418 600,18 Kč, takže s ohledem na kladný výsledek hospodaření se uložená pokuta nemohla nijak výrazně dotknout majetkových poměrů žalobce ani jeho další existence. Jako nerozhodný pro posouzení uvedené věci krajský soud hodnotil požadavek žalobce, aby byly ověřovány také majetkové poměry dalších stran zastoupených v PS PČR a aby v tomto ohledu bylo doplněno dokazování, k němuž krajský soud rovněž nepřistoupil.
37. Krajský soud tak neshledal, že by žalobci byla pokuta uložena v nepřiměřené výši, a tím spíše nemohl dovodit, že by pokuta byla ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s. uložena ve *zjevně nepřiměřené* výši, což je zákonnou podmínkou pro její snížení nebo úplné upuštění od ní. Moderační návrh žalobce proto nemohl být úspěšný.

VII. Závěr a náklady řízení

38. Krajský soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
39. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení před soudem a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Krajský soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. květen 2020

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu